

Informace o realizaci zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci České republiky v roce 2019

Obsah

1	Úvod	2
2	Zahraníční rozvojová spolupráce České republiky	2
2.1	Rozvojové aktivity v gesci České rozvojové agentury	3
2.1.1	Rozvojové aktivity ČRA dle zeměpisného zaměření	4
2.1.2	Rozvojové aktivity ČRA dle tematického zaměření	7
2.1.3	Rozvojové aktivity ČRA podle nástrojů	9
2.2	Rozvojové a humanitární aktivity v gesci MZV	11
2.2.1	Malé lokální projekty	11
2.2.2	Programy v součinnosti s resorty (MF, MPO, MŠMT, MV, MZ).....	11
2.2.3	Záruka ZRS ČR	14
2.2.4	Peněžní dar Afghánistánu dle usnesení č. 514/2016 a 760/2019.....	14
2.2.5	Evaluace a osvěta	14
2.2.6	Humanitární pomoc.....	15
2.2.7	Program transformační spolupráce	16
2.2.8	Asistence Sýrii dle usnesení č. 588/2016 v roce 2019.....	16
2.2.9	Asistence Iráku dle usnesení č. 824/2017 v roce 2019	17
2.2.10	Mnohostranná rozvojová spolupráce	17
3	Přehled ostatních forem započitatelných do ODA	20
3.1	Program Pomoc na místě (<i>gesce MV ČR</i>).....	20
3.2	Stálý zdravotně humanitární program MEDEVAC (<i>gesce MV ČR</i>)	20
3.3	Oddlužení – bilaterální (<i>gesce MF ČR</i>).....	22
3.4	Mezinárodní finanční instituce (<i>zdroj MF</i>)	22
3.5	Civilní mise EU a OBSE (<i>gesce MZV ČR</i>).....	23
4	Předběžný pohled na ODA v roce 2019.....	23
5	Závěr.....	25

1 Úvod

Hlavním cílem předloženého materiálu je podat souhrnný přehled o čerpání a využití prostředků vyčleněných na zahraniční rozvojovou spolupráci v roce 2019 **usnesením vlády ze dne 26. června 2018 č. 435 o dvoustranné zahraniční rozvojové spolupráci v roce 2019 a ke střednědobému výhledu jejího financování do roku 2021¹** (dále UV 435/2018).

Na základě usnesení vlády ze dne 21. března 2018 č. 189 materiál rovněž zahrnuje **informaci o realizaci v roce 2019 usnesení vlády ze dne 27. června 2016 č. 588 k poskytnutí humanitární, rekonstrukční a rozvojové asistence Sýrii v období 2016 – 2019** (dále UV 588/2016), **usnesení vlády ze dne 29. listopadu 2017 č. 824 na podporu stabilizace a rekonstrukce Iráku v období 2018 – 2021** (dále UV 824/2017), **usnesení vlády ze dne 30. října 2019 č. 760 o poskytnutí peněžního daru Afghánistánu** (dále UV 760/2019) a **usnesení vlády ze dne 30. září 2019 č. 686 o bezúplatném převodu použité zdravotnické techniky a dalšího materiálu do Mongolska v rámci zahraniční rozvojové spolupráce** (dále UV 686/2019).

Dále materiál obsahuje přehled ostatních forem dvoustranné i mnohostranné rozvojové spolupráce ČR, které jsou hrazeny z jiných zdrojů nad rámec uvedených usnesení vlády, avšak jsou započitatelné jako oficiální rozvojová pomoc (Official Development Assistance – ODA)². Předběžný celkový přehled ODA ČR za rok 2019 je představen v kapitole 4 tohoto materiálu. Vychází z dat poskytnutých Výboru pro rozvojovou pomoc Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD/DAC) v březnu 2020 v rámci tzv. předběžného dotazníku. Konečná data k ODA 2019 budou k dispozici na podzim 2020 na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR³.

Textový přehled realizovaných aktivit je doplněn přílohami, které shrnují využití schválených prostředků ve struktuře Plánu ZRS na rok 2020 (příloha č. 1) i dle jednotlivých projektů a aktivit (přílohy č. 2 – 4). Veškeré prostředky vyčleněné na zahraniční rozvojovou spolupráci, transformační spolupráci, humanitární pomoc i asistenci Iráku a Sýrii byly čerpány v souladu s rozpočtovými a účetními pravidly, v souladu se schválenými účely a se zásadou transparentnosti a rozpočtové odpovědnosti. Implementace těchto aktivit byla průběžně konzultována s Radou pro zahraniční rozvojovou spolupráci.

2 Zahraniční rozvojová spolupráce České republiky

Zahraniční rozvojová spolupráce (ZRS) i humanitární pomoc poskytovaná do zahraničí (HP) jsou nedílnou součástí zahraniční politiky České republiky (ČR).

ZRS ČR vychází z mezinárodních závazků, které byly na úrovni OSN potvrzeny na podzim 2015 přijetím **Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj**, včetně šestnácti **Cílů udržitelného rozvoje (SDGs)**. Ty byly doplněny dalšími globálními dokumenty: **Agendou z Addis Abeby** o financování rozvoje z července 2015 a **Pařížskou klimatickou dohodou (COP21)** z prosince 2015; v humanitární oblasti pak **Globálním rámcem pro snižování rizika katastrof ze Sendai 2015 – 2030** přijatým v březnu 2015.

V návaznosti na tyto globální závazky byl v roce 2017 zformulován nový strategický a programový rámec ZRS ČR. Usnesením vlády z 21. srpna 2017 č. 591 byla schválena **Strategie zahraniční rozvojové spolupráce ČR 2018 – 2030**. Na podzim 2017 bylo **Radou pro ZRS** potvrzeno šest **programů dvoustranné rozvojové spolupráce** sjednaných na období **2018 – 2023 s Bosnou a Hercegovinou, Etiopií, Gruzii, Kambodžou, Moldavskem a Zambií**.

¹ http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/koncepce_publikace/rocní_plany

² **ODA**, tedy oficiální rozvojová pomoc, označuje veškeré vykazatelné prostředky vydané ze státního rozpočtu a z veřejných rozpočtů ČR na účely podpory socioekonomického rozvoje partnerských zemí v souladu s metodikou OECD-DAC. **ZRS**, tedy zahraniční rozvojová spolupráce, je pojmem užším, neboť představuje souhrn bilaterálních i multilaterálních rozvojových aktivit v gesci MZV a ČRA realizovaných v souladu s Plánem ZRS ČR, který každoročně schvaluje vláda ČR.

³ http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/koncepce_publikace/vyrocní_přehledy

Od začátku roku 2019 byla do praxe uvedena **Metodika ZRS ČR**, zastřešující dokument, který vymezuje postupy a role hlavních aktérů (MZV ČR a České rozvojové agentury, ZÚ ČR v zahraničí, Rady pro ZRS, realizátorů a příjemců) v jednotlivých fázích projektového cyklu zejména bilaterální rozvojové spolupráce. Rámcově jsou v ní upraveny též postupy pro trilaterální a mnohostrannou ZRS a pro humanitární pomoc, včetně projektových aktivit v gesci jiných resortů. Návazně byl zpracován též **metodický postup** pro nový nástroj na pomezí humanitární a rozvojové asistence – **vázané peněžní dary**.

V roce 2019 byla poprvé vyhlášena výzva na projekty, které by mohly být podpořeny z programu Záruka ZRS ČR (blíže 2.2.3). MZV ČR rovněž zpracovalo **strategické rámce** horizontálních programů **trilaterální spolupráce, rozvojové spolupráce pro soukromý sektor a programu Vysílání učitelů do rozvojových zemí**, a to na základě komplexního nezávislého vyhodnocení (viz část 2.2.5).

V této kapitole jsou podrobně představeny bilaterální a trilaterální rozvojové aktivity v gesci **České rozvojové agentury** (ČRA – kap. 2.1) i rozvojové, humanitární, stabilizační a transformační aktivity bilaterální i multilaterální v gesci **Ministerstva zahraničních věcí** (MZV – kap. 2.2), včetně součinnosti s dalšími resorty (kap. 2.2.2) v roce 2019.

2.1 Rozvojové aktivity v gesci České rozvojové agentury

Podrobná informace o rozvojových aktivitách v gesci ČRA je předmětem **Zprávy o činnosti a hospodaření ČRA v roce 2019** (Výroční zpráva 2019)⁴, kterou ČRA každoročně zpracovává na základě svého Statutu a předkládá zřizovateli, tj. Ministerstvu zahraničních věcí.

Těžištěm rozvojových aktivit v gesci ČRA jsou **rozvojové projekty** realizované **v prioritních partnerských zemích dvoustranné ZRS**. V souladu se Strategií zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na období 2018 – 2030 byly tyto projekty v roce 2019 realizovány především **v šesti prioritních zemích s programem spolupráce** (Bosna a Hercegovina, Etiopie, Gruzie, Kambodža, Moldavsko a Zambie). Spolupráce v těchto zemích probíhá na základě programového rámce, jenž definuje sektorové a další priority dvoustranné ZRS v dané zemi. Dvoustranná ZRS dále v roce 2019 směřovala **do dvou specifických projektových zemí** (Palestinská autonomní území a Ukrajina); ukončována byla projektová bilaterální rozvojová spolupráce v Kosovu a Mongolsku. Kromě toho ČRA v roce 2019 realizovala projekty rozvojového partnerství pro soukromý sektor **v Iráku a Sýrii** v rámci implementace příslušných asistenčních programů.

Pro plnění úkolů vyplývajících zejména ze zákona 151/2010 Sb., dále také z usnesení vlády č. 1070/2007 k transformaci systému zahraniční rozvojové spolupráce České republiky a platnému Statutu ČRA a v souladu s UV 435/2018 k zahraniční rozvojové spolupráci v roce 2019, byl v rámci rozpočtové kapitoly MZV pro ČRA stanoven rozpočet ve výši 525 166 000 Kč. Konečný rozpočet ČRA v roce 2019 činil po úpravách 470 550 848,61 Kč.

Přidělené finanční prostředky byly ze strany ČRA v roce 2019 čerpány v celkové výši 420 762 436,09 Kč (501 277 903,09 Kč včetně rozpočtových opatření), z toho 392 699 453,33 Kč na projekty a dotace, 21 369 730,03 Kč na provozní výdaje, 6 693 252,73 Kč v rámci výdajů na další činnosti spojené s projektovým řízením, monitoringem, kontrolou a prezentací ZRS. Nevyčerpané prostředky činily 49 788 412,52 Kč, z toho 7 890 413,08 Kč byla přijatá záloha z EU na delegovanou spolupráci v Moldavsku, která byla zahájena na jaře 2020.

⁴ <http://www.czechaid.cz/wp-content/uploads/2016/09/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD-zpr%C3%A1va-%C4%8CRA-2019.pdf>

Shrnutí hospodaření ČRA v roce 2019 (v Kč):

1 Počáteční rozpočet ČRA k 1. 1. 2019	525 166 000,00 Kč
2 Rozpočtová opatření	80 515 467,00 Kč
3 Zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů	18 009 902,53 Kč
4 Skutečný rozpočet po úpravách (1-2+3+4)	470 550 848,61 Kč
5 Skutečně čerpané prostředky	420 762 436,09 Kč
6 Celkem čerpáno včetně rozpočtových opatření (6+2)	501 277 903,09 Kč
Z toho: a) realizace projektů	471 445 091,33 Kč
b) administrativní náklady	29 832 811,76 Kč
7 Zvýšení salda nespotřebovaných výdajů	49 788 412,52 Kč
8 Kumulativní nároky z nespotřebovaných výdajů k 1. 1. 2020	185 767 818,84 Kč

Podrobný přehled čerpání ve vztahu k Plánu ZRS na rok 2019 je uveden v příloze č. 1; výčet jednotlivých projektů a dalších aktivit v gesci ČRA obsahuje příloha č. 2 tohoto materiálu.

2.1.1 Rozvojové aktivity ČRA dle zeměpisného zaměření**2.1.1.1 Bosna a Hercegovina**

Bosna a Hercegovina patří i nadále k prioritním zemím s programem spolupráce na období 2018 – 2023. Podle Indexu lidského rozvoje (HDI) zaujímá 75. místo ve světě.⁵ Hlavní překážkou v rozvoji zůstává politická fragmentace země v důsledku tzv. daytonského uspořádání země a s ním související neschopnost definování vlastních rozvojových priorit. Strukturální problémy se projevují především neuspokojivou socioekonomickou situací a vysokou mírou nezaměstnanosti.

V roce 2019 probíhalo celkem 10 bilaterálních projektů, na které bylo **alokováno 87 mil. Kč, skutečně čerpáno pak bylo 62,66 mil. Kč, včetně rozpočtových opatření dalším organizacím státní správy při realizaci projektů ČRA**. Tyto prostředky směřovaly do tematických priorit **udržitelné nakládání s přírodními zdroji, řádná (demokratická) správa věcí veřejných, ekonomický růst a zemědělství a rozvoj venkova**. V rámci těchto tematických priorit se ČRA zaměřovala především na **přenos know-how, technologií a standardů Evropské unie** vzhledem ke strategickému cíli Bosny a Hercegoviny, kterým je vstup do EU. V sektoru energetika se ČRA zaměřila hlavně na podporu využívání obnovitelných zdrojů, v sektoru zemědělství byla podpora cílena na zvýšení potravinové bezpečnosti, a zvláště pak ukončování aktivit v tomto sektoru. V rámci několika projektů pokračovala spolupráce s dalšími donory, a to formou konkrétní projektové součinnosti, nebo prostřednictvím vzájemné koordinace a komplementarity aktivit.

V r. 2019 byl také podpořen jeden projekt v rámci programu vysílání učitelů, šest projektů z programu vysílání expertů a tři projekty z programu rozvojového partnerství pro soukromý sektor.

Nad rámec bilaterální ZRS ČR v roce 2019 pokračovala Česká rozvojová agentura v jednání s Rozvojovým programem OSN (UNDP) o společném zapojení do výzvy Delegace EU v BaH, které vyústilo v podpis smlouvy o realizaci projektu delegované spolupráce pod názvem European Union Support to Agriculture Competitiveness and Rural Development in

⁵ Human Development Report 2019, http://hdr.undp.org/sites/all/themes/hdr_theme/country-notes/BIH.pdf

Bosnia and Herzegovina (EU4AGRI). Projekt, jenž spadá do tematické priority Zemědělství a rozvoj venkova, bude realizován čtyři roky s rozpočtem v hodnotě 20 mil. EUR. ČRA se zaměří především na technickou asistenci v oblasti institucionálního poradenství, informačních systémů a veterinární politiky.

2.1.1.2 Etiopie

Etiopie je dlouhodobě prioritní zemí zahraniční rozvojové spolupráce ČR a v roce 2017 s ní byl sjednán program spolupráce i na období 2018 – 2023. Podle HDI se řadí Etiopie mezi nejméně rozvinuté země světa (173. místo), ačkoliv patří k nejrychleji rostoucím ekonomikám v Africe a má významnou geopolitickou i hospodářskou pozici v regionu Afrického rohu.⁶ Hlavními překážkami rozvoje jsou nedostatečná infrastruktura, nízká produktivita zemědělství, špatná dostupnost pitné vody a nízká kvalita vzdělávání.

V roce 2019 probíhalo celkem 14 bilaterálních projektů, na které bylo **alokováno 78 mil. Kč, skutečné čerpání bylo 79,37 mil. Kč**. Tyto prostředky směřovaly do tematických priorit **zemědělství a rozvoj venkova a udržitelné nakládání s přírodními zdroji** (se zaměřením na vodu); dobíhaly také projekty v rámci tematické priority minulého programovacího období, **inkluzivní sociální rozvoj**. Projekty se zaměřovaly zejména na zvyšování kapacit učitelů a kvality odborného a učňovského vzdělávání, zajištění přístupu k pitné vodě pro obyvatele rurálních oblastí, na podporu zemědělských poradenských služeb a na udržitelné nakládání s přírodními zdroji.

Dvoustranné rozvojové projekty byly v Etiopii doplněny také dvěma projekty vysílání učitelů, třemi trilaterálními projekty a dvěma projekty v programu rozvojového partnerství pro soukromý sektor.

Všechny projekty zahraniční rozvojové spolupráce ČR byly v uplynulém roce směřovány do etiopského Regionu jižních národů, národností a lidu (SNNPR), aby tak v místě bylo docíleno komplementarity ZRS ČR. V rámci tohoto regionu došlo v r. 2019 všelidovým hlasováním k rozhodnutí o povýšení zóny Sidama na vyšší územně správní celek (region), s čímž souvisela obměna zaměstnanců regionálních a zonálních úřadů a zpoždění v procesu identifikace nových námětů i v realizaci stávajících projektů.

2.1.1.3 Moldavsko

Moldavsko patří od roku 2010 mezi prioritní země zahraniční rozvojové spolupráce ČR a od roku 2018 je platný nový program spolupráce na období 2018-2023. Podle HDI se řadí mezi středně rozvinuté země (107. místo)⁷. Mezi hlavní překážky rozvoje patří odchod značné části průběžného obyvatelstva do zahraničí, domácí nezaměstnanost, politická nestabilita, vysoká míra korupce a existence zamrzlého konfliktu v Podněstří.

V roce 2019 probíhalo celkem 13 bilaterálních projektů, na které bylo **alokováno 93 mil. Kč, čerpáno bylo 80,76 mil. Kč**. V rámci tematické priority **udržitelné nakládání s přírodními zdroji**, v sektoru **voda a sanitační**, se ČR v roce 2018 zaměřovala především na projekty rekonstrukce čistíren odpadních vod, sanace starých ekologických zátěží a na harmonizaci legislativy s EU. V tematické prioritě **inkluzivní sociální rozvoj** nadále probíhala podpora služeb domácí péče, programů inkluze dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, podpora reformy péče o duševně nemocné a mentálně handicapované a ve spolupráci s českým MPSV také tvorba efektivního systému vzdělávání pracovníků v sociální sféře. V tematické prioritě **řádná (demokratická) správa věcí veřejných** byly implementovány projekty zacílené na rozvoj regionů a rozvoj kapacit orgánů státní správy v oblasti stavebnictví a bezpečnosti obyvatel (požární a povodňová ochrana). V tematické prioritě **zemědělství a rozvoj venkova** bylo i nadále hlavním cílem zlepšení přístupu moldavských producentů na místní i evropské trhy, podpora produkce s přidanou tržní

⁶ Human Development Report 2019, http://hdr.undp.org/sites/all/themes/hdr_theme/country-notes/ETH.pdf

⁷ Human Development Report 2019,

[https://www.undp.org/content/dam/moldova/img/HDR/Moldova%20\(Republic%20of\).pdf](https://www.undp.org/content/dam/moldova/img/HDR/Moldova%20(Republic%20of).pdf)

hodnotou a ekologického zemědělství. V této tematické prioritě dochází k postupnému utlumování rozvojové spolupráce.

Vedle bilaterálních projektů byly podpořeny i horizontální nástroje ZRS: tři projekty v rámci zapojení soukromého sektoru (B2B) a tři projekty na vysílání expertů.

V Moldavsku ČRA v r. 2019 započala implementaci vůbec prvního projektu delegované spolupráce v rámci programu DEU "EU Support to Confidence Building measures", který má za cíl přispět k urovnání podněsterského konfliktu prostřednictvím zvyšování důvěry mezi centrální vládou v Kišiněvě a de-facto vládou v Podněsterské oblasti. ČRA je konkrétně zapojena v části programu týkající se zdravotnictví a sociálních služeb; realizaci zajišťuje ČRA v rámci konsorcia s GIZ s tříletým rozpočtem 1,2 mil EUR.

2.1.1.4 Gruzie

Gruzie byla v roce 2019 druhým rokem prioritní zemí s bilaterálním programem rozvojové spolupráce na období 2018 - 2023. Podle HDI se řadí mezi středně rozvinuté země (70. místo).⁸ Dlouhodobý zájem o evropskou integraci (Asociační dohoda s EU vstoupila v platnost 1. července 2016) činí z Gruzie klíčového partnera v kavkazském regionu. Mezi hlavní rozvojové problémy země patří nerovnoměrný ekonomický růst a vysoká míra nezaměstnanosti (10 % populace v produktivním věku), nízká produktivita zemědělství a nízká úroveň zdravotnictví a sociálních služeb.

V roce 2019 bylo v Gruzii realizováno celkem devět bilaterálních projektů, na které bylo **alokováno 57 mil. Kč, skutečné čerpání bylo 49,83 mil. Kč.**

V rámci tematické priority **inkluzivní sociální rozvoj** pokračovala implementace projektu zaměřeného na prevenci, včasnou diagnostiku a léčbu rakoviny a projekt zaměřený na budování kapacit v oblasti dětské paliativní péče.

V **tematické prioritě zemědělství a rozvoj venkova** byly realizovány projekty v chráněné krajinné oblasti Aragvi a projekty zaměřené na udržitelný rozvoj včelařství.

V rámci tematické priority **řádná (demokratická) správa věcí veřejných** pokračovala technická asistence při plnění závazků vyplývajících z Asociační dohody mezi EU a Gruzii (včetně DCFTCA) v oblasti zemědělství, životního prostředí a zdravotnictví a projekt asistence Kynologické službě Celní správy Gruzie v oblasti školení a výcviku instruktorů, psovodů a služebních psů.

Vedle bilaterálních projektů byly podpořeny i horizontální nástroje ZRS: tři projekty vysílání expertů a tři v rámci trilaterální spolupráce (zejména projekty financované EU v rámci European Neighbourhood Programme for Agriculture and Rural Development - ENPARD).

V roce 2019 pokračovalo jednání s rakouskou rozvojovou agenturou ADA o zapojení do jí realizovaného projektu delegované spolupráce. Zapojení ČRA se předpokládá v oblasti udržitelného ekonomického a sociálního rozvoje horských regionů.

2.1.1.5 Kambodža

V roce 2018 byl schválen program dvoustranné rozvojové spolupráce na léta 2018-2023 a v květnu 2018 bylo podepsáno Memorandum o rozvojové spolupráci mezi Českou republikou a Kambodžským královstvím. Kambodža zaujímá 146. místo podle HDI a přes rychlý ekonomický růst nadále patří mezi nejméně rozvinuté země regionu jihovýchodní Asie.⁹ Mezi hlavní rozvojové potřeby patří rozvoj zemědělské i průmyslové výroby, stabilizace zdravotnických, sociálních a vzdělávacích služeb i veřejných úřadů.

V roce 2019 bylo na bilaterální rozvojovou spolupráci s Kambodžou v gesci ČRA **alokováno 31,5 mil. Kč, skutečné čerpání činilo 23,83 mil. Kč.**

ZRS ČR se v roce 2019 v souladu s nově schváleným programem primárně zaměřila na tematické priority **inkluzivní sociální rozvoj** s důrazem na vzdělávání a zdravotnictví, a dále na **udržitelné nakládání s přírodními zdroji** se zaměřením na vodu. Geograficky se

⁸ Human Development Report 2019, http://hdr.undp.org/sites/all/themes/hdr_theme/country-notes/GEO.pdf

⁹ Human Development Report 2019, http://hdr.undp.org/sites/all/themes/hdr_theme/country-notes/KHM.pdf

projekty soustředí do provincie Kampong Chhnang, která patří mezi méně rozvinuté části Kambodže. V roce 2019 v Kambodži probíhalo pět bilaterálních projektů v oblasti inkluzivního sociálního rozvoje (podpora prenatální a postnatální péče a zvyšování kvality a inkluzivnosti středního vzdělávání). V rámci horizontálních programů byly podpořeny čtyři projekty v programu rozvojové partnerství pro soukromý sektor, jeden trilaterální projekt a jeden projekt podporující vysílání českých vysokoškolských pedagogů.

2.1.1.6 Zambie

V rámci aktuální Strategie ZRS ČR byla Zambie zařazena mezi prioritní země s Programem dvoustranné rozvojové spolupráce na léta 2018 – 2023. Dle HDI figuruje Zambie na 143. místě.¹⁰ Jde o stabilní demokratickou zemi, avšak s nedostatečným socioekonomickým rozvojem. Mezi hlavní priority zambijské vlády v národní strategii **Vision 2030** patří snížení chudoby, vytváření nových pracovních míst a boj proti korupci.

V roce 2019 probíhaly čtyři bilaterální projekty, na které bylo **alokováno 31,3 mil. Kč, skutečně čerpáno bylo 12,82 mil. Kč**. Bilaterální projekty byly dle aktuálního Programu cíleny na tematickou prioritu **zemědělství a rozvoj venkova**. Projekty se zaměřovaly na podporu chovu skotu, zvýšení produktivity malých a středních farmářů, rozvoj hodnotového řetězce v zemědělství a rozvoj podnikatelského potenciálu zemědělských kooperativ.

V rámci synergického efektu ZRS ČR byly v Zambii kromě bilaterálních projektů podpořeny také dva projekty trilaterální spolupráce a jeden projekt vysílání učitelů. Projekty jsou realizovány primárně v Západní a Jižní provincii.

2.1.1.7 Ukrajina

V souladu s Plánem ZRS ČR pokračovala v r. 2019 pomoc Ukrajině při její obnově a podpoře její demokratické transformace s vyčleněním 20 mil. Kč, z toho 10 mil. v gesci ČRA. Pokračovala implementace programu Modernizace systému veřejného vzdělávání na Ukrajině. Jeho cílem je podpořit reformu vzdělávacího systému a přiblížit ukrajinské vysoké školství evropským standardům. Tento program je postaven na následujících třech pilířích:

I. PILÍŘ: Technická asistence centrálním institucím s reformou vzdělávacího systému

Projekty v tomto pilíři jsou zaměřené na budování kapacit centrálních institucí. V roce 2019 se uskutečnily semináře pro pracovníky ukrajinských vzdělávacích institucí a Státní služby pro kvalitu vzdělávání Ukrajiny, kteří ve druhé polovině roku navštívili ČR.

II. PILÍŘ: Meziuniverzitní spolupráce

Projekty v rámci tohoto pilíře byly zaměřeny na sdílení zkušeností v oblasti zavádění samosprávných orgánů a rozvoje demokratických principů, internacionalizaci ukrajinských vysokých škol, využívání nástrojů akademické mobility, nastavování vnitřního systému zajišťování a hodnocení kvality vzdělávací i výzkumné činnosti ukrajinských vysokých škol, včetně přípravy metodických materiálů. V rámci projektu Proměna pedagogických fakult a univerzit v XXI. století proběhlo školení ukrajinských odborníků v Brně, na něž naváže mezinárodní konference, která se uskuteční v roce 2020 na Ukrajině.

III. PILÍŘ: Materiální podpora ukrajinských vzdělávacích institucí

Projekty v rámci třetího pilíře reagovaly na obtížnou situaci vzdělávacích institucí evakuovaných z východních oblastí Ukrajiny. Podpora spočívala zejména v rekonstrukci budov a potřebného vybavení kolejí Donbaské národní akademie civilního inženýrství a architektury v Kramatorsku a Národní Univerzity Tarase Ševčenka ve Starobilsku.

2.1.2 Rozvojové aktivity ČRA dle tematického zaměření

V souladu se Strategií ZRS ČR 2018 – 2030 jsou bilaterální rozvojové aktivity zaměřeny na konkrétní tematické priority, které přispívají k naplňování příslušných cílů

¹⁰ Human Development Report 2019, http://hdr.undp.org/sites/all/themes/hdr_theme/country-notes/ZMB.pdf

udržitelného rozvoje. Níže je podán přehled o sektorovém zaměření a náplni jednotlivých tematických priorit napříč prioritními zeměmi a nástroji spolupráce.

Udržitelné nakládání s přírodními zdroji

Pro rok 2019 bylo na tematickou prioritu Udržitelné nakládání s přírodními zdroji alokováno 114,5 mil. Kč; skutečné čerpání činilo 78,7 mil. Kč, tedy 69 % původního plánu. Většina aktivit se zaměřovala na sektor vody a sanitační. V oblasti přístupu k pitné vodě šlo o mapování vodních zdrojů, zlepšení zásobování pitnou vodou a management vodních zdrojů. Příkladem může být úspěšně dokončený čtyřletý projekt realizovaný v Etiopii. Ten svými aktivitami směřoval k zajištění dostupnosti pitné vody a udržitelné hospodaření s ní.

Dále se v rámci plnění tematické priority ČRA věnovala nakládání s odpadními vodami a jejich čištění, nakládání s nebezpečnými odpady a dalším formám prevence znečišťování vodních zdrojů včetně odstraňování starých ekologických zátěží. Součástí aktivit bylo zvyšování znalostí a kapacit partnerských organizací.

Česká republika svými aktivitami v rámci tohoto sektoru přispěla především k plnění cíle udržitelného rozvoje č. 6: zajistit všem dostupnost vody a sanitačních zařízení a udržitelné hospodaření s nimi.

Zemědělství a rozvoj venkova

Pro rok 2019 bylo na tematickou prioritu Zemědělství a rozvoj venkova alokováno 98,3 mil. Kč; skutečné čerpání činilo 81,9 mil. Kč, tedy 83 % původního plánu. Pro řadu rozvojových zemí představuje zemědělství klíčový hospodářský sektor a hlavní zdroj obživy obyvatelstva. I z tohoto důvodu má přenos zkušeností z oblasti českého zemědělství a lesnictví v rozvojovém světě své nezastupitelné místo.

V tematické prioritě Zemědělství a rozvoj venkova byly projekty ČRA v roce 2019 zaměřeny především na zvyšování efektivity zemědělské produkce drobných zemědělců, podporu organického zemědělství a posilování kapacit vzdělávacích a poradenských služeb. Důležitým společným prvkem aktivit byla adaptace na změny klimatu a zlepšování potravinového zabezpečení. Česká rozvojová spolupráce tak přispěla k naplňování cíle udržitelného rozvoje č. 2: vymýtit hlad, dosáhnout potravinového zabezpečení a zlepšení výživy, prosazovat udržitelné zemědělství. Dále pak cíle udržitelného rozvoje č. 15: chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání suchozemských ekosystémů, udržitelně hospodařit s lesy, potírat rozšiřování pouští, zastavit a následně zvrátit degradaci půdy a zastavit úbytek biodiverzity.

Inkluzivní sociální rozvoj

V roce 2019 bylo na tematickou prioritu Inkluzivní sociální rozvoj alokováno celkem 84,5 mil. Kč, z kterých bylo vyčerpáno 75,8 mil. Kč, což představovalo 90 % původního plánu. Zahraniční rozvojová spolupráce ČR v této oblasti byla zaměřena na sektory sociální infrastruktury a služeb, vzdělávání a zdravotnictví. Společným prvkem v projektech realizovaných v rámci uvedených sektorů bylo začleňování marginalizovaných skupin obyvatel (lidé s postižením, senioři bez rodinného zázemí, samoživitelky, etnické menšiny).

Řádná (demokratická) správa věcí veřejných

Pro rok 2019 schválila vláda ČR na tento sektor 49 mil. Kč; čerpání 47,2 mil. Kč, což představovalo 96 % plánovaného rozpočtu. Předávání českých zkušeností s politickou, ekonomickou a společenskou transformací se dostává v rámci tematické priority Řádná (demokratická) správa věcí veřejných stále více do popředí a je cílovými zeměmi hojně poptáváno.

Projekty v tomto sektoru se zaměřovaly nejen na zvyšování efektivnosti a transparentnosti státních institucí, zlepšení podnikatelského prostředí a rozvoj kapacit občanské společnosti, neziskových organizací, ale také na podporu harmonizace místních legislativ s Evropskou unií.

Ekonomický růst

Na tematickou prioritu Ekonomický růst bylo v roce 2019 alokováno 37,5 mil. Kč; čerpání dosáhlo výše 28,6 mil. Kč, což představovalo 76 % plánovaného rozpočtu.

V rámci tematické priority Ekonomický růst byly projekty ČRA v roce 2019 zaměřeny především na sektor Výroby a dodávky energie, kde lze čerpat z bohatých zkušeností českých firem. Konkrétně šlo o využívání alternativních energetických zdrojů, jako jsou geotermální energie, bioplyn nebo kotle na biomasu, dále zvyšování energetické účinnosti modernizací stávajících energetických systémů a na energetickou soběstačnost menšin. ČRA tak přispěla k naplnění cíle udržitelného rozvoje č. 7: zajistit přístup k cenově dostupným, spolehlivým, udržitelným a moderním zdrojům energie.

2.1.3 Rozvojové aktivity ČRA podle nástrojů

Vedle aktivit v prioritních zemích dvoustranné rozvojové spolupráce ČRA v roce 2019 spravovala též tzv. horizontální nástroje zejména dotačního charakteru, které doplňovaly spolupráci s prioritními zeměmi a zčásti umožňovaly též realizaci rozvojové spolupráce v ostatních rozvojových zemích.

Program rozvojového partnerství pro soukromý sektor

V roce 2019 pokračovala implementace Programu rozvojového partnerství pro soukromý sektor (Program B2B). Program je určen především malým a středním podnikům, které mají zájem proniknout na rozvojové trhy a dlouhodobě investovat v partnerských zemích. Program tak díky mobilizaci soukromého kapitálu může přispět k naplňování cílů udržitelného rozvoje. Jedná se především o vytváření nových pracovních míst, zapojení místních producentů do hodnotových řetězců, nebo přenos environmentálně udržitelných přístupů k výrobě a nových technologií. Program podporuje průzkum nových trhů a ověření realizovatelnosti zvolených řešení (tzv. pilíř přípravy – lze financovat zpracování studií proveditelnosti a podnikatelských plánů) a vznik podnikatelských partnerství a zavádění provozů v rozvojových zemích (tzv. pilíř realizace).

V roce 2019 bylo v rámci čtyř dotačních výzev schváleno celkem 68 žádostí v celkové výši 40,58 mil. Kč; skutečné čerpání na způsobilé výdaje projektů činilo 37,8 mil. Kč (93,1% alokace). Program tedy pokračoval v trendu nárůstu zájmu ze strany žadatelů a jejich vzrůstající absorpční kapacity. Podpořeny byly projekty např. v Bosně a Hercegovině, Etiopii, na Filipínách, v Indii a Indonésii, Kambodži, Moldavsku, Mongolsku, Ugandě či Vietnamu. Tematicky se projekty zaměřovaly zejména na vodu a sanitaci, zemědělství, energetiku a potravinářství. Ve zvláštních výzvách byly podpořeny také projekty v Iráku a Sýrii financované z příslušných asistenčních programů (viz též kap. 2.2.8 a 2.2.9).

V roce 2019 proběhlo rovněž nezávislé vyhodnocení programu, na jehož základě byl zpracován nový strategický rámec a byla více specifikována kritéria s cílem podporovat takové projekty, které řeší konkrétní rozvojový problém a mají jasnou strategii udržitelnosti.

Vysílání expertů

Cílem programu Vysílání expertů do rozvojových zemí (v rámci přenosu transformačních zkušeností) je sdílení českých zkušeností a znalostí získaných v období transformace, tedy přechodu státu z centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní, zasazenou do demokratického systému, a také z evropské integrace. Tyto transformační zkušenosti jsou chápány jako výrazná komparativní výhoda ČR.

ČRA v roce 2019 vysílala experty do celkem šesti zemí: Bosna a Hercegovina, Gruzie, Moldavsko, Mongolsko a Srbsko. V roce 2019 bylo usnesením vlády na projekty Vysílání expertů alokováno 5 mil. Kč, z čehož bylo čerpáno celkem 5 594 070 Kč (převyš hrazen z nároků z nespotřebovaných výdajů). Uskutečnilo se celkem 13 projektů v oblastech státní správy, biodiverzity, vzdělávání, bezpečnosti, zdravotnictví, energetiky, sociální infrastruktury a zemědělství a lesnictví.

Vysílání učitelů

Zlepšování kvality vzdělávání v rozvojových zemích představuje jeden z klíčových aspektů rozvojové spolupráce. Cílem programu Vysílání českých učitelů do rozvojových zemí bylo zvýšit úroveň a odbornost vysokoškolské výuky v partnerských prioritních zemích cestou přenosu know-how a navazování vztahů mezi akademickými obcemi.

Usnesením vlády bylo na rok 2019 přiděleno na program Vysílání učitelů 10 mil. Kč; čerpáno bylo celkem 9 961 680 Kč. Za tyto prostředky bylo realizováno devět projektů v těchto zemích: Bosna a Hercegovina, Etiopie, Kambodža, Mongolsko, Srbsko, Ukrajina a Zambie.

Také tento program prošel v roce 2019 nezávislou evaluací, na jejímž základě došlo k přesunu programu na MZV a k rozšíření jeho tematického záběru, což se odráží i v novém názvu „Podpora kapacit veřejných vysokých škol v rozvojových zemích“.

Trojstranné projekty

ČRA se každý rok finančně podílí na realizaci projektů trojstranné spolupráce. Podmínkou dotačního titulu Podpora trojstranných projektů českých subjektů je vždy prokazatelný partnerský vztah se zahraničním subjektem a spolufinancování projektu z jiného zdroje – například Evropské komise – minimálně ve výši 50 % celkových nákladů. Trojstranné projekty umožňují českým realizátorům získat cenné zkušenosti při práci na společných aktivitách se zahraničními partnery a dosáhnout substantivnějších výsledků a dopadů.

Finanční alokace na trojstranné projekty pro rok 2019 činila 36 mil. Kč; čerpání dosáhlo 35,68 mil. Kč a podpořeno bylo celkem 18 projektů.

Program na Podporu trojstranných projektů českých subjektů prošel v roce 2019 evaluací, která prokázala důležitost tohoto programu v rámci ZRS ČR. Pro rok 2020 dojde mimo jiné k úpravě způsobu výběru projektů a užšímu vymezení geografického zaměření projektu.

Tuzemské projekty

Projekty realizované přímo v ČR se zaměřují zejména na oblast globálního rozvojového vzdělávání a osvěty o zahraniční rozvojové spolupráci, dále na podporu kapacit neziskových organizací a platforem a na podporu rozvojových aktivit českých krajů a obcí v partnerských zemích, kde ČRA působí.

V roce 2019 byly tuzemské projekty realizovány v rámci třech dotačních titulů: Globální rozvojové vzdělávání a osvěta veřejnosti, Posilování kapacit platform nestátních subjektů pro rozvojovou spolupráci (včetně posilování kapacit a partnerství NNO) a Podpora rozvojových aktivit krajů a obcí v prioritních zemích ZRS, v celkovém počtu 23 projektů.

Pro rok 2019 schválila vláda ČR na tuzemské projekty 15,5 mil. Kč, a to 1,5 mil. Kč na program Podpora rozvojových aktivit krajů a obcí v prioritních zemích ZRS, 4 mil. Kč na program Posilování kapacit platform nestátních subjektů pro rozvojovou spolupráci (včetně posilování kapacit a partnerství NNO), 10 mil. Kč na program Globální rozvojové vzdělávání a osvěta veřejnosti. Celkem bylo podpořeno 23 projektů. Skutečné čerpání bylo ve výši 15 780 774,39 Kč. Finance nad rámec UV byly pokryty z nespotřebovaných nároků z předešlých let.

2.2 Rozvojové a humanitární aktivity v gesci MZV

V souladu s UV 435/2018 byly v roce 2019 v gesci MZV realizovány **malé lokální projekty, projekty transformační spolupráce a humanitární pomoci, projekty v součinnosti s mezinárodními organizacemi a peněžní dary Afghánistánu** v návaznosti na usnesení vlády č. 514/2016, resp. UV 760/2019. MZV rovněž zajišťovalo vyhodnocení (evaluace) programů a projektů ZRS ČR. V součinnosti s dalšími resorty pak probíhaly projekty **transformační ekonomické a finanční spolupráce** (Ministerstvo financí), program **Aid for Trade** (Ministerstvo průmyslu a obchodu), projekty **globálního rozvojového vzdělávání** pro učitele (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) a **program bezpečnostní rozvojové spolupráce** (Ministerstvo vnitra). Ve spolupráci MZV a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy rovněž pokračoval tradiční **program vládních stipendií pro studenty z rozvojových zemí** doplněný o zajištění **zdravotních služeb** (Ministerstvo zdravotnictví).

Podrobný přehled jednotlivých projektů ZRS, TRANS a HP v gesci MZV a jiných resortů realizovaných v návaznosti na UV 435/2018 je zahrnut v **příloze č. 3**.

2.2.1 Malé lokální projekty

Cílem malých lokálních projektů (MLP) je podpořit rozvojové aktivity menšího rozsahu místních subjektů v cílových rozvojových zemích v hodnotě do 500 tisíc Kč. V roce 2019 bylo na MLP alokováno 31,5 mil. Kč. Celkem bylo realizováno 80 MLP ve 48 zemích světa v celkové výši 30,9 mil. Kč, z toho **30 228 838,41 Kč** z rozpočtu na ZRS a 872 359,76 Kč z prostředků na obnovu Sýrie (viz kap. 2.2.8).

Z geografického hlediska bylo nejvíce projektů realizováno **v regionech Asie a Oceánie** (celkem 20 projektů v 12 zemích v celkové hodnotě **7,3 mil. Kč**) a **subsaharské Afriky** (18 projektů ve 13 zemích v hodnotě **7,1 mil. Kč**). Následovaly země **střední a jižní Ameriky** (11 projektů v 7 zemích v hodnotě **4,8 mil. Kč**), **Blízkého východu a severní Afriky** (11 projektů v 7 zemích v hodnotě **4,7 mil. Kč**) a region **východní Evropy** (11 projektů v 5 zemích v hodnotě **3,6 mil. Kč**). Nejméně projektů proběhlo v regionu **západního Balkánu** (9 projektů ve 4 zemích v hodnotě **3,4 mil. Kč**).

Z hlediska Cílů udržitelného rozvoje se MLP nejčastěji zaměřovaly na kvalitní a inkluzivní vzdělávání (SDG 4 - 23 projektů), dále na přístup k pitné vodě a sanitaci (SDG 6 - 16 projektů) a na důstojnou práci a ekonomický růst (SDG 8 - 15 projektů).

2.2.2 Programy realizované v součinnosti s resorty (MF, MPO, MŠMT, MV, MZ)

V Plánu ZRS je část prostředků vyčleněna na programy, které využívají specifické resortní expertízy. Geografické i obsahové priority jsou předem dojednány s MZV a aktivity jsou identifikovány v součinnosti se ZÚ ČR v cílových zemích, aby byla zachována celková koherence ZRS ČR i návaznost na rozvojové potřeby partnerských zemí. Prostředky jsou převáděny příslušným resortům vnějšími rozpočtovými opatřeními z rozpočtu MZV – ukazatele zahraniční rozvojová spolupráce (v roce 2019 celkem 27 mil. Kč).

Transformační finanční a ekonomická spolupráce (gesce MF ČR)

Na projekt technické asistence *Transformační finanční a ekonomická spolupráce* v gesci Ministerstva financí byly v roce 2019 v rámci Plánu ZRS vyčleněny 3 mil. Kč; čerpáno bylo celkem **2 183 671 Kč**. Jednalo se o studijní návštěvy z těchto zemí: **Afghánistán, Alžírsko, Arménie, Filipíny, Írán, Kambodža, Laos, Mongolsko** (2x) a **Uzbekistán**.

Přednášky a konzultace během studijních návštěv byly zaměřeny na žádost partnerů na následující oblasti: český systém zdravotního pojištění, veřejné zdravotní pojištění, legislativní nastavení veřejného zdravotního pojištění, daně a cla, řízení veřejných financí, státní rozpočet, státní dluh, finanční služby, rozvojová spolupráce, financování životního prostředí, územní rozpočty, konvergence EU, mezinárodní finanční instituce, finanční trhy, arbitráže, řízení státního dluhu, PPP projekty.

Získané kontakty přispívají k posilování bilaterálních vztahů s rozvojovými zeměmi, k posilování mezivládní spolupráce a ekonomické diplomacie.

Aid for Trade (gesce MPO ČR)

Na projekty Aid for Trade bylo v roce 2019 vyčleněno 10 mil. Kč, spolu s nedočerpanými prostředky z minulého období činil celkový rozpočet programu 11,02 mil. Kč. Vyplaceno bylo 10,54 mil. Kč, nedočerpaná částka byla převedena do rozpočtu pro rok 2020.

Celkem bylo v roce 2019 realizováno 15 projektů v prioritních zemích dvoustranné ZRS Bosně a Hercegovině, Etiopii, Gruzii (2 projekty), Kambodži, Moldavsku a Zambii, a dále též na Filipínách, v Indonésii, Libanonu, Malajsii, Mongolsku (2 projekty) a Srbsku (2 projekty). Z toho realizace jednoho projektu v Mongolsku (Zdokonalení služeb nového mezinárodního letiště v Ulánbátaru) a jednoho v Srbsku (Podpora zlepšení a rozvoje kvality sektoru infrastruktury v Srbsku) byla zahájena v roce 2018 a v roce 2019 byly oba projekty dokončeny.

Podpořeny byly zejména následující oblasti: rozvoj malých a středních podniků a jejich digitalizace, podnikání v zemědělské prvovýrobě, rozvoj infrastruktury zejména civilního letectví, vodohospodářství vč. odpadních vod, energetika, kvalita olejů a maziv.

V roce 2019 se při přípravě a realizaci dařilo spolupracovat i s dalšími donory, když jeden z projektů v Gruzii (Studijní cesta pro představitele sektoru energetiky do ČR) byl připraven za finanční spoluúčasti USAID; další projekt (Studijní cesta expertů Ministerstva dolů a energetiky Kambodži do ČR) se podařilo vhodně doplnit s aktivitami ekonomické diplomacie (PROPED) a docílit tak multiplikačního efektu.

Program bezpečnostní rozvojové spolupráce (gesce MV ČR)

Na rok 2019 bylo na Program bezpečnostní rozvojové spolupráce alokováno **10 mil. Kč**. Realizováno bylo **35 projektů ve výši 6 392 268 Kč**. V rámci těchto projektů proběhlo 24 expertních cest českých odborníků do partnerských zemí, bylo uskutečněno 20 studijních pobytů zahraničních zástupců v České republice a byly předány dva materiální dary. **Partnerskými, resp. cílovými zeměmi** byly Albánie (2 projekty), Arménie (1 projekt), Bosna a Hercegovina (5 projektů), Černá Hora (2 projekty), Gambie (1 projekt), Gruzie (4 projekty), Kosovo (3 projekty), Moldavsko (7 projektů), Srbsko (3 projekty), Ukrajina (8 projektů) a Vietnam (2 projekty).

Realizátory projektů byly zejména útvary Policie ČR (Národní protidrogová centrála, Národní centrála proti organizovanému zločinu, Ředitelství služby cizinecké policie, Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR, Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, Odbor vnitřní kontroly Policejního prezidia ČR), ale i Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru, Generální inspekce bezpečnostních sborů či odbor mezinárodní spolupráce a EU Ministerstva vnitra.

Témata, kterým se jednotlivé projekty věnovaly, byla následující: boj s drogovou kriminalitou, požární ochrana a ochrana obyvatel, zvyšování kvalifikace potápěčských policistů, pátrání a zneškodňování nevybuchlé munice, boj s kybernetickou kriminalitou a zajištění kybernetické bezpečnosti, rozvoj kapacit v oblasti hraničních kontrol, služební příprava policejních příslušníků, celoživotní vzdělávání v systému policie, předávání praxe v daktyloskopování cizinců a v zavádění elektronických cestovních dokladů, vytvoření webových stránek sloužících pro analýzu rizik nelegální migrace, školení lektorů antikonfliktních týmů policie, vyšetřování mezinárodní trestné činnosti související s korupcí, prevence korupce a provádění zkoušek spolehlivosti u příslušníků bezpečnostních sborů, provádění výslechů zvláště zranitelných obětí, boj proti organizovanému zločinu v problematice zbraní a nebezpečného materiálu či zkvalitňování systému podávání stížností občanů u policie.

Řada plánovaných projektů na rok 2019 nebyla uskutečněna a byla přesunuta na rok 2020 (až 11 projektů). Mezi důvody přesunutí projektů patřila zejména špatná komunikace s partnerskými složkami v přijímajících zemích, dále politické a strukturální problémy v partnerských zemích, případně nedostatečné kapacity na straně realizátorů Programu.

Finanční prostředky na realizaci přesunutých projektů spolu s uspořenémi prostředky (cca 3,3 mil. Kč) byly převedeny v rámci nároků na nespotřebované výdaje a budou využity na Program bezpečnostní rozvojové spolupráce v roce 2020.

Spolupráce s MŠMT

Globální rozvojové vzdělávání

V Plánu ZRS na rok 2019 byla alokována částka **4 mil. Kč** na aktivity v oblasti globálního rozvojového vzdělávání (GRV) v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a jeho podřízených odborných složek. Záměrem této alokace bylo doplnit dlouhodobě probíhající projekty neziskového sektoru pro školy i veřejnost aktivitami zaměřenými cíleně na učitele v kontextu rámcových vzdělávacích programů.

MŠMT svěřilo realizaci aktivit v oblasti GRV v roce 2019 tehdejšímu **Národnímu institutu pro další vzdělávání (NIDV)**. Ten se – podobně jako v předchozím roce - zaměřil na metodickou podporu a vzdělávání učitelů formou přípravy metodických dokumentů, vzdělávacích programů, seminářů, konferencí, a dále na poznávací pobyty v zahraničí. Alokované 4 mil. Kč byly na tyto aktivity dle informace MŠMT plně vyčerpány.

Program vládních rozvojových stipendií

Program vládních rozvojových stipendií, který je ve společné gesci Ministerstva zahraničních věcí ČR a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, která při jeho naplňování úzce spolupracují s Ministerstvem zdravotnictví ČR, byl v roce 2019 poprvé realizován podle nové **Strategie programu poskytování rozvojových stipendií na období 2019 – 2024** (schválena 28. ledna 2019 usnesením vlády č. 77), v níž došlo zejména k teritoriální i tematické koncentraci nabídky stipendií a k posílení role českých veřejných vysokých škol.

V roce 2019 bylo na studium a stipendia pro studenty z rozvojových zemí **alokováno 125,5 mil. Kč**; na související **zdravotní služby** pro tyto studenty v gesci **Ministerstva zdravotnictví ČR** pak 3 mil. Kč.

V průběhu roku 2019 studovalo na veřejných vysokých školách ČR v průměru **557 vládních stipendistů ze 46 zemí**. Studium v daném roce ukončilo celkem 133 stipendistů (39 absolvovalo, 39 ukončilo studium jiným způsobem, u 55 studentů byla v návaznosti na překročení doby studia ukončena výplata stipendia – většina z nich však pokračuje ve studiu na vlastní náklady).

Pro **akademický rok 2019/2020** nabídla ČR **130 nových stipendijních míst**, z toho 40 bylo určeno pro studium navazujících magisterských studijních programů v českém jazyce a 90 míst pro studium navazujících magisterských či doktorských studijních programů v anglickém jazyce. Na základě 1 274 přihlášek a 201 nominací zaslaných od ZÚ ČR v 10 cílových zemích bylo stipendium přiznáno 130 uchazečům. Ke studiu nakonec nastoupilo **110 stipendistů**, z toho 41 ke studiu v českém jazyce a 69 v anglickém.

Celkem bylo v roce 2019 na studium a stipendia pro studenty z rozvojových zemí, včetně provozu on-line registru, v gesci MŠMT čerpáno **115 956 319 Kč**. Nad rámec stipendijního programu bylo na základě usnesení vlády č. 755/2016 také z prostředků ZRS ve výši 2,23 mil. Kč financováno studium devíti nigerijských studentů medicíny v České republice. Celkové **náklady MŠMT na ZRS v roce 2019 tak dosáhly výše 118 183 819 Kč**.

Na úhradu **zdravotních služeb** pro příjemce vládních rozvojových stipendií poskytlo Ministerstvo zdravotnictví ČR v roce 2019 celkem **3 378 773,08 Kč**. Vyšší výdaje nad rámec alokovaných 3 mil. Kč byly dány dlouhodobou péčí o jednoho studenta s tuberkulózou a byly pokryty z nespotřebovaných nároků z předchozích let.

Realizace usnesení vlády č. 686/2019 (gesce MZ ČR)

Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s MZV připravilo v roce 2019 **pilotní projekt bezúplatného převodu použité zdravotnické techniky a dalšího materiálu do rozvojových zemí**. Do pilotního projektu se zapojilo celkem šest přímo řízených organizací Ministerstva zdravotnictví (Fakultní nemocnice Hradec Králové, Fakultní nemocnice v Motole, IKEM, Rehabilitační ústav Kladruhy, Nemocnice Na Homolce a Ústav hematologie

a krevní transfuze). Předmětem převodu jsou položky jako zdravotnická lůžka, matrace, plicní ventilátory, invalidní vozíky aj.

Původní nabídka byla učiněna třem rozvojovým zemím, které již dříve o takový materiál projevily zájem (Gruzie, Mongolsko, Ukrajina). Po vyspecifikování finální nabídky postupem v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, a podmínek dodání (náklady na přepravu hradí cílová země) zůstalo jako jediný zájemce Mongolsko.

V návaznosti na **usnesení vlády ze dne 30. října 2019 č. 686 o bezúplatném převodu použité zdravotnické techniky a dalšího materiálu do Mongolska** v rámci zahraniční rozvojové spolupráce byly připraveny smlouvy mezi organizacemi přímo řízenými MZ ČR a mongolským MZ. Vlastní realizace projektu proběhne v roce 2020; předání a využití darovaného materiálu bude monitorováno ZÚ ČR v Ulánbátaru.

2.2.3 Záruka ZRS ČR

Usnesením vlády č. **435/2018** byl v rámci Plánu ZRS na rok 2019 rovněž schválen nový program **Záruka ZRS ČR** ve společné gesci MZV a Českomoravské záruční a rozvojové banky (ČMZRB), s alokací **50 mil. Kč** v roce 2019 ve formě účelové dotace.

Na jaře 2019 ČMZRB vyhlásila první výzvu na podávání projektů a po celý rok 2019 realizovala bilaterální konzultace i prezentace tohoto nového a v ZRS ČR vůbec prvního finančního nástroje na seminářích pro české i mezinárodní zájemce. Do konce roku 2019 se dle očekávání žádný z konzultovaných záměrů nedospěl do fáze realizace.

ČMZRB zároveň v roce 2019 iniciovala zahájení procesu nezávislého vyhodnocení s cílem získání autorizace pro delegovanou spolupráci s Evropskou komisí zejména v rámci Evropského fondu udržitelného rozvoje (EFSD).

2.2.4 Peněžní dar Afghánistánu dle usnesení vlády č. 514/2016 a 760/2019

Usnesením č. 514/2016 schválila vláda poskytnutí peněžních darů vládě Afghánistánu na podporu rozvojových a bezpečnostních programů v letech 2018 – 2020 ve výši 40 mil. Kč ročně.

Způsob využití alokovaných prostředků v roce 2019 byl schválen usnesením vlády ze dne 30. října 2019 č. 760. Částka **20 mil. Kč** určená na podporu rozvojových programů byla opět vložena do **Afghánského rekonstrukčního svěřeneckého fondu** (Afghan Reconstruction Trust Fund – ARTF) při **Světové bance** na projekty podporující rozvoj zemědělské výroby a venkova. Z 20 mil. Kč alokovaných pro afghánské bezpečnostní síly bylo **15 mil. Kč** vynaloženo ve prospěch **Svěřeneckého fondu pro afghánskou národní armádu** (Afghan National Army Trust Fund – ANATF), který spravuje NATO, a **5 mil. Kč** pro afghánskou policii skrze **Svěřenecký fond pro zákon a pořádek** (Law and Order Trust Fund – LOTFA), který spravuje UNDP.

2.2.5 Evaluace a osvěta

Evaluace projektů a programů zahraniční rozvojové spolupráce realizuje MZV ČR s cílem získat systematické, odborné a objektivní vyhodnocení výsledků a dopadů rozvojových aktivit v partnerských zemích i v ČR a zajistit tak zpětnou vazbu pro další realizaci ZRS ČR. Výstupy z evaluací přispívají ke zvyšování kvality ZRS, její dlouhodobé účelnosti a udržitelnosti; zároveň jsou zdrojem informací pro vykazování rozvojového úsilí ČR vůči české veřejnosti, partnerským zemím i mezinárodnímu společenství.

V roce 2019 bylo naplánováno pět externích evaluací¹¹, z toho čtyři programové a jedna projektová; zároveň byla v prvním pololetí dokončena a proplacena projektová evaluace v Moldavsku z plánu evaluací na rok 2018.

¹¹ Plán evaluací na rok 2019 i závěrečné zprávy z nezávislých evaluací realizovaných v roce 2019 jsou v českém jazyce publikovány na webu MZV <http://www.mzv.cz/rozvoj>; shrnutí zpráv v anglickém jazyce pak na <http://www.mzv.cz/aid>.

V návaznosti na vyhodnocení programu poskytování rozvojových stipendií z předešlého roku byl v prvním pololetí 2019 externě vyhodnocen také **program Vysílání učitelů do rozvojových zemí**. Na základě výsledků tohoto vyhodnocení byl program přesunut z České rozvojové agentury na MZV, jeho záběr byl rozšířen ze zaměření na výuku též na správu univerzit a na vzájemnou výměnu učitelů i studentů v rámci krátkodobých pobytů. Došlo také ke změně názvu programu na „Budování kapacit veřejných vysokých škol v rozvojových zemích“ a k vytvoření jeho strategického rámce v součinnosti s MŠMT.

Převážně v prvním pololetí proběhla též programová vyhodnocení dotačních **programů podpory trojstranných projektů českých subjektů a rozvojové spolupráce pro soukromý sektor**. U obou těchto programů byly v návaznosti na evaluační doporučení upraveny jejich podmínky a procesy výběru a zpracovány nové strategické rámce.

Čtvrtá programová evaluace týkající se **programu vysílání expertů** vedla k pozastavení realizace programu s cílem posoudit možnosti jeho sloučení s obdobným programem v rámci českého světeckého fondu při UNDP.

Vyhodnocení projektu na vytvoření registru vín v Moldavsku úspěšně proběhlo a přineslo relevantní poznatky pro realizaci projektů v sektoru dobré veřejné správy i pro spolupráci s dalšími donory. Na další projektovou evaluaci v Moldavsku (prevence a léčba diabetu) se naopak nepodařilo ve výběrovém řízení najít vhodného uchazeče a pracovní skupina pro evaluaci při Radě pro ZRS na návrh MZV souhlasila se zrušením této evaluace.

Na všech evaluačních zakázkách se vedle nezávislého evaluačního týmu v zájmu zajištění kvality i transparentnosti podílela vždy též referenční skupina, včetně stálého zástupce České evaluační společnosti (ČES).

Výdaje, spojené s jednotlivými evaluačními zakázkami a s dalšími kontrolními a konzultačními činnostmi, hrazené z prostředků vyčleněných v Plánu ZRS na externí evaluace a kontrolu, činily v roce 2019 **celkem 3 106 187,35 Kč**.

V oblasti osvěty MZV v průběhu roku 2019 poskytlo prostředky na osvětové a prezentační aktivity ZÚ ČR v cílových zemích ZRS a HP ČR, jakož i na vlastní aktivity v celkové výši **226 012,20 Kč**. MZV se rovněž podílelo na osvětových aktivitách v ČR, vůči vládě, Parlamentu i veřejnosti, včetně aktivní účasti na podzimním Týdnu GRV a různých konferencích a seminářích k rozvojovým tématům. Tyto aktivity, realizované v součinnosti s pracovní skupinou pro GRV při Radě pro ZRS, si nevyžádaly žádné náklady v rámci Plánu ZRS v gesci MZV.

2.2.6 Humanitární pomoc

V rámci Plánu ZRS na rok 2019 bylo na humanitární pomoc (HP) poskytovanou do zahraničí vyčleněno **218 mil. Kč**. Humanitární ukazatel rozpočtu MZV byl v průběhu roku 2019 navýšen o účelově vázané nároky z nespotřebovaných výdajů z roku 2018 (prostředky na realizaci programu MEDEVAC při ZÚ ČR v zahraničí) a o prostředky určené na realizaci programu MEDEVAC v roce 2019 v návaznosti na usnesení vlády č. 186/2019; zároveň byl rozpočet snížen dvěma vnějšími rozpočtovými opatřeními na MV v rámci realizace humanitární pomoci s Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru. Výsledný rozpočet na HP v gesci MZV tak v roce 2019 celkem činil **217 188 380,16 Kč**. Kromě toho byla formou humanitární pomoci realizována i část prostředků (36 477 165,92 Kč) z ukazatele „Obnova Sýrie“ na rok 2019 dle UV 588/2016 (viz část 2.2.8).

Operační strategie humanitární pomoci ČR na rok 2019, v níž MZV shrnulo hlavní globální humanitární potřeby a možnosti využití humanitárního rozpočtu v reakci na ně, byla předložena Radě pro zahraniční rozvojovou spolupráci, stejně jako její střednědobé vyhodnocení z července 2019 (oba dokumenty jsou spolu s informacemi k jednotlivým HP aktivitám přístupné na www.mzv.cz/pomoc).

Celkem bylo v rámci humanitárního rozpočtu MZV na rok 2019 ministrem zahraničních věcí ČR schváleno **50 humanitárních aktivit ve 29 zemích, na které bylo vyčerpáno celkem 215 642 202,04 Kč + 6 190 492 Kč**, které byly vnějším rozpočtovým opatřením převedeny Ministerstvu vnitra – Generálnímu ředitelství Hasičského záchranného sboru na realizaci materiální pomoci do Íránu a Řecka. S výjimkou části účelově vázaných prostředků pro MEDEVAC tak byl rozpočet na humanitární pomoc zcela vyčerpán.

Součástí HP ČR v roce 2019 byla **okamžitá pomoc při katastrofách** (Írán, Mosambik, Řecko), při **konfliktech a nuceném vysídlení** (Afghánistán, Irák, Jemen, Jižní Súdán, Jordánsko, Libanon, Mali), dále pomoc při **komplexních humanitárních krizích** způsobených kombinací chudoby, nestability a klimatických vlivů (Myanmar/Barma, Niger, Pákistán, Palestina, Venezuela – zejména uprchlíci v Kolumbii a Peru) a také úsilí o **snížování rizika katastrof** (DRR) a posilování odolnosti zranitelných zemí a regionů (Filipíny, Indonésie). ČR také přednostně reagovala na **humanitární potřeby prioritních zemí dvoustranné ZRS ČR**, zejména Etiopie a Zambie (v obou uprchlíci ze sousedních zemí a dopady sucha, včetně prevence a odolnosti), Kambodži (budování místních i celostátních systémů včasné odezvy a připravenosti na katastrofy), dále v Bosně a Hercegovině (prevence záplav) i na Ukrajině (psycho-sociální pomoc dětem postiženým konfliktem a humanitární odminování). Přehled všech humanitárních projektů je obsažen v příloze č. 3.

Na realizaci humanitární pomoci ČR v zahraničí se v roce 2019 podílely české i zahraniční nevládní organizace, mezinárodní humanitární organizace, místní úřady a také ZÚ ČR a Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru MV. MZV rovněž dbalo na koherenci s humanitárně-migračními programy MV (viz kap. 3.1 a 3.2).

2.2.7 Program transformační spolupráce

Zásadní složkou ZRS ČR v sektoru řádné veřejné správy je **program transformační spolupráce**, jehož cílem je přispívat k vytváření a posilování demokratických institucí, právního státu, občanské společnosti a zásad řádné správy veřejných záležitostí. V Plánu ZRS na rok 2019 na něj bylo vyčleněno celkem **80 mil. Kč**, včetně 10 mil. na obnovu a podporu demokratické transformace Ukrajiny.

Program se i v roce 2019 zaměřil na země přednostního zájmu zahraniční politiky České republiky, kde zároveň existuje určitý předpoklad přenositelnosti české zkušenosti a tradice vzájemných kontaktů (Arménie, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Gruzie, Kosovo, Kuba, Moldavsko, Myanmar/Barma, Srbsko a Ukrajina).

Celkem bylo v roce 2019 v rámci Programu transformační spolupráce financováno **100 projektů** českých nevládních organizací a institucí, realizovaných ve spolupráci s jejich partnery v cílových zemích, jakož i samostatných aktivit MZV, uskutečněných převážně prostřednictvím ZÚ ČR v zahraničí. Kromě prioritních zemí se některé jednorázové aktivity týkaly i dalších zemí regionů Afriky, Asie a Blízkého východu či post-sovětského prostoru. Rada projektů, na kterých se podílely české subjekty, byly vícestranné či mezinárodní. Celkově bylo na projekty na podporu lidských práv a demokracie v roce 2019 vynaloženo **78 023 920,63 Kč** (podrobněji viz příloha č. 3).

2.2.8 Asistence Sýrii dle usnesení vlády č. 588/2016 v roce 2019

V roce 2019 vyvrcholila implementace materiálu **Poskytnutí humanitární, rozvojové a rekonstrukční asistence Sýrii v období 2016 – 2019** v souladu s UV 588/2016. Na rok 2019 bylo vyčleněno **45 mil. Kč**. Usnesením vlády ze dne 26. srpna 2019 č. 587 bylo zároveň rozhodnuto o pokračování realizace programu i v letech 2020 a 2021, s roční alokací ve výši 50 mil. Kč.

Realizaci programu zaštiťovala mezíresortní pracovní skupina (MPS), která se v roce 2019 sešla ke třem zasedáním a koordinovala základní linie implementace programu.

Těžiště programu spočívalo v roce 2019, stejně jako v předchozích letech, zejména v humanitární a stabilizační asistenci, a to s ohledem na bezpečnostní a politickou situaci v Sýrii. V rámci stabilizačních aktivit byla v roce 2019 pozornost zejména věnována realizaci nového nástroje **vázaných peněžních darů**, kde se ve třech případech podařilo pokročit od identifikace místního příjemce (nemocnice) přes úspěšnou poptávku dodavatele (české firmy) až po uzavření smlouvy a vlastní realizaci s vynaložením celkem 7 959 971,82 Kč v r. 2019. Tradičně byly rovněž realizovány dotační humanitární projekty (celkem pět projektů s dotacemi v souhrnné výši 22 939 709 Kč) a rovněž humanitárně zaměřené malé lokální projekty (dva projekty a 872 359,76 Kč). Pokračovaly též studie proveditelnosti a realizace v

rámci rozvojového partnerství pro soukromý sektor (2 316 240,38 Kč) a projekt Národního muzea na obnovu kulturního dědictví (v rámci alokace z předchozího roku). Částkou 5 mil. Kč byl podpořen vodohospodářský projekt americko-syrské neziskové organizace PDC v severovýchodní Sýrii.

V rámci **logistického komponentu** byly realizovány náklady na vyslání dvou diplomatických pracovníků na ZÚ Damašek a ZÚ Bejrút (hrazeno z nároků z nespotřebovaných výdajů a uhrazen stánek českých firem na veletrhu v Damašku **(249 746 Kč)**).

Celkem byly v rámci implementace UV 588/2016 v roce 2019 realizovány aktivity za **39 338 026,96 Kč** s tím, že nad rámec této částky realizace zejména části vázaných peněžních darů přesáhla finančně do roku 2020. Celkový přehled projektů a dalších aktivit realizovaných v roce 2019 dle UV 588/2016 je uveden v příloze č. 3.

2.2.9 Asistence Iráku dle usnesení vlády č. 824/2017 v roce 2019

Usnesením vlády dne **29. listopadu 2017 č. 824** byl schválen **Program podpory české účasti při stabilizaci a rekonstrukci Iráku v období 2018 – 2021** s tím, že na jeho realizaci v letech 2019 - 2021 bylo vládou alokováno celkem 180 milionů Kč. Hlavními implementačními resorty jsou Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Ministerstvo vnitra ČR a Ministerstvo obrany ČR. V souladu s usnesením 824/2017 došlo také k rozšíření meziresortní pracovní skupiny pro implementaci usnesení 588/2016 k Sýrii o implementaci pomoci Iráku; během roku 2019 proběhla celkem tři zasedání, která se zabývala realizací obou programů.

Během roku 2019 bylo z prostředků pro Irák realizováno jedenáct projektů rozvojového partnerství pro soukromý sektor v gesci ČRA (2 664 911,33 Kč), zahájena byla implementace tří vázaných peněžních darů v gesci MZV (vyčleněno celkem 15 mil. Kč, proběhla jedna zálohová úhrada ve výši 1 444 718 Kč). Uskutečnil se také projekt budování kapacit iráckých památkářů v gesci Národního památkového ústavu (vnější rozpočtové opatření na Ministerstvo kultury ve výši 2 204 000 Kč). V závěru roku byl schválen příspěvek na podporu uprchlíků ze Sýrie ve výši 4,9 mil. Kč pro UNHCR, který byl realizován v roce 2020.

Celkem byly v rámci implementace UV 824/2017 v roce 2019 z prostředků v gesci MZV realizovány aktivity a logistická podpora v souhrnné hodnotě **6.680.330,33 Kč** s tím, že nad rámec této částky realizace části schválených aktivit přesáhla finančně do roku 2020. Přehled aktivit realizovaných v roce 2019 je uveden v příloze č. 3.

2.2.10 Mnohostranná rozvojová spolupráce

V Plánu ZRS na rok 2019 byly vyčleněny též prostředky na spolupráci s mezinárodními organizacemi v celkové výši **38 mil. Kč**, a to na projekty realizované ve spolupráci s Rozvojovým programem OSN (**UNDP – 17 mil. Kč**), na zapojování českých dobrovolníků do programů s Dobrovolníky OSN (**UNV – 10 mil. Kč**) a na projektovou spolupráci s **dalšími mezinárodními partnery (11 mil. Kč)**. Skutečné souhrnné čerpání činilo **41.990.000 Kč**; převis byl pokryt z nespotřebovaných nároků z předchozího roku.

Organizace spojených národů (OSN)

V **rozvojovém systému OSN** byla během roku 2019 hlavní pozornost věnována implementaci Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj, včetně jejího finančního zajištění. Do popředí se díky podzimnímu summitu dostaly klimatické aspekty udržitelného rozvoje, které zajímají řadu rozvojových i rozvinutých zemí.

ČR během roku 2019 dokončila své tříleté působení **ve výkonné radě Dětského fondu OSN (UNICEF)**, a to v roli místopředsedy. ČR byla rovněž zvolena do Výkonné rady UNDP na období 2020 – 2022.

V návaznosti na vyčleněné prostředky a na aktualizovaný strategický rámec probíhala intenzivní spolupráce v rámci **českého svěřeneckého fondu při Regionálním centru**

UNDP v Istanbulu, z něhož byly během roku 2019 financovány inovativní projekty na podporu implementace SDGs i vysílání expertů v evropských prioritních zemích bilaterální ZRS (BaH, Gruzie, Moldavsko). Ve vztahu k UNDP realizovala ČR v roce 2019 též příspěvek do ústředního rozpočtu v New Yorku (3 mil. Kč) a příspěvek na program stabilizace Iráku (5 mil. Kč).

S UNV byla zahájena přímá spolupráce MZV na **vysílání mladých českých dobrovolníků**, zároveň tak bylo posíleno propojení dobrovolníků na cílové země i tematické priority ZRS a HP ČR, včetně výhledového uplatnění českých dobrovolníků i ve správě českého svěřeneckého fondu při UNDP Istanbul. ČR svým příspěvkem 10 mil. Kč ročně (v r. 2019 dále navýšen o 990 tisíc Kč z nároků na dorovnání výdajů na konkrétní mladé dobrovolníky) patří mezi přední podporovatele UNV, což bylo na podzim 2019 potvrzeno i návštěvou Výkonného koordinátora UNV Oliviera Adama v Praze.

V součinnosti s Ministerstvem zemědělství byl inovován strategický rámec spolupráce s Organizací OSN pro výživu a zemědělství (FAO), na kterou byly vyčleněny 4 mil. Kč, určené zejména na odborné semináře pro rozvojové země k udržitelnému zemědělství a lesnictví.

V průběhu roku 2019 se ČR s aktivním příslibem zúčastnila globálních **donorských konferencí pro Jemen, Sýrii a Venezuelu** a také prvního **Globálního fóra pro uprchlíky** na podporu implementace Globálního kompaktu pro uprchlíky.

V rámci humanitární pomoci pokračovala součinnost ČR s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) v Afghánistánu a na podporu afghánských uprchlíků v Íránu i Pákistánu (7,5 mil. Kč). Prostřednictvím UNICEF přispěla ČR na obnovu neonatální péče v Iráku (10 mil. Kč) a na programy čelící podvýživě dětí v Nigeru (10 mil. Kč). V součinnosti se Světovým potravinovým programem ČR podpořila distribuci potravin v Jemenu (8 mil. Kč).

V návaznosti na **usnesení vlády č. 842 z 25. listopadu 2019** byla část nealokovaných prostředků, určených v Plánu ZRS na rok 2019 na rozvojovou spolupráci v gesci ČRA, rovněž využita na podporu programové spolupráce s UNHCR (20 mil. Kč na podporu uprchlíků v Zambii se zapojením českých humanitárních realizátorů) a s Organizací OSN pro snižování rizika katastrof (UNDRR – 20 mil. Kč na podporu prevence a připravenosti ve všech prioritních zemích dvoustranné ZRS ČR).

Evropská unie

Mezi prioritní témata v rozvojové politice EU patřila nadále příprava nové finanční architektury v oblasti vnější akce a zejména vyjednávání parametrů nového komplexního **Nástroje pro sousedství, rozvoj a mezinárodní spolupráci (NDICI)**, včetně tzv. přechodového nástroje na pomezí rozvojových, humanitárních a stabilizačních aktivit a včetně Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (EFSD) zaměřený na podporu soukromého sektoru.

V roce 2019 pokračovala v rámci EU také diskuse o **partnerství s Afrikou** (včetně přípravy nové Strategie) a o **budoucnosti Dohody z Cotonou** (2000 – 2020) i Evropského rozvojového fondu, který zajišťuje financování rozvojové pomoci zemím regionů Afriky, Karibiku a Tichomoří. V roce 2019 uskutečnila ČR celkem **tři platby** v souvislosti s 10. EDF a 11. EDF v celkové výši **935 555 868,31 CZK (36 620 714,22 EUR)**. Spolu s příspěvkem ČR na rozvojovou politiku EU, který za rok 2019 činil **6,30 % celkového příspěvku do rozpočtu EU** (dle předběžných údajů **126,2 mil. EUR / 3,24 mld. Kč**), tvoří **dvě třetiny celkové oficiální rozvojové pomoci ČR** a téměř 90 % její multilaterální složky.

V zájmu zúročení tohoto potenciálu se ČR průběžně zapojovala do společného programování a celkové koordinace rozvojových a humanitárních aktivit s EU zejména ve všech prioritních zemích dvoustranné ZRS a v prioritních zemích humanitárně-rozvojového nexu s rezidentním ZÚ. V roce 2019 byla také zahájena první delegovaná spolupráce ČR s Evropskou komisí (v Moldavsku) a ČRA spolu s UNDP byla rovněž vybrána pro delegovanou spolupráci v Bosně a Hercegovině.

Výbor pro rozvojovou pomoc OECD

V rámci Výboru pro rozvojovou pomoc OECD/DAC byla pro ČR v roce 2019 zejména důležitá květnová mise dvou zástupkyň sekretariátu OECD/DAC v Praze v rámci **střednědobého vyhodnocení implementace doporučení vzešlých z prvního peer review ZRS ČR z roku 2016**. ČR se zejména dočkala ocenění za rozsáhlé zohlednění doporučení ve strategiích i praktické implementaci a za konstruktivní snahu o zapojování neziskového a soukromého sektoru do rozvoje i jejich vzájemné propojování. Zájem vzbudily nové nástroje a systematická práce s evaluačními doporučeními. Hlavním kritickým bodem zůstává stagnace objemu i podílu ODA na HND hluboko pod mezinárodními závazky.

ČR v rámci OECD/DAC nadále prioritně sledovala diskuse o **mobilizaci zdrojů soukromého sektoru** a o **implementaci trojitého nexu**. K propojování humanitárních, stabilizačních a rozvojových aktivit i k řešení sexuálního násilí v projektech i samotných organizacích byla vydána **implementační doporučení OECD/DAC**.

ČR poskytla OECD/DAC peněžní dar (2 mil. Kč), v jehož rámci bude realizována stáž pracovníka ČRA odpovědného za výkaznictví ODA v Paříži a také semináře v Praze k zapojování soukromého sektoru do rozvoje a k praktickému propojování humanitárních a rozvojových aktivit.

Přehled mandatorních příspěvků i peněžních darů poskytnutých v roce 2019 mezinárodním organizacím je uveden v **příloze č. 4**.

3 Přehled ostatních forem započitatelných do ODA

Aby byl pohled na problematiku ZRS ČR co nejkomplexnější, obsahuje následující kapitola přehled ostatních forem rozvojové spolupráce započitatelných do ODA, avšak financovaných nad rámec UV 435/2018 o dvoustranné zahraniční rozvojové spolupráci v roce 2019 a ke střednědobému výhledu jejího financování do roku 2021.

3.1 Program Pomoc na místě (gesce MV ČR)

Program na asistenci uprchlíkům v regionech původu a prevenci velkých migračních pohybů (Pomoc na místě) byl jako specifický nástroj pomoci zřízen Ministerstvem vnitra ČR v lednu 2015. Program je spravován odborem azylové a migrační politiky MV ČR a jeho prostřednictvím jsou udělovány peněžní dary do zahraničí zacílené na asistenci uprchlíkům v místě jejich prvního vysídlení a na podporu azylové a migrační infrastruktury států, které velké uprchlické populace hostí, případně přes které směřuje hlavní migrační proud do Evropské unie.

V roce 2019 disponoval **program Pomoc na místě** rozpočtem ve výši **150 mil. Kč**. Mezi prioritní oblasti programu v roce 2019 patřil **region širšího Sahelu a severní Afriky, region Blízkého východu a Balkán**.

Přehled aktivit programu Pomoc na místě v roce 2019:

Země/Institute	Aktivity	Náklady (Kč)
Libye	Ochrana a asistence uprchlíkům po vylodění a v detenčních zařízeních. Implementační partner: Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)	25 000 000
Mali	Ochrana dětí v pohybu. Implementační partner: Dětský fond OSN (UNICEF)	25 000 000
Niger	Ochrana a asistence uprchlíkům z Nigérie. Implementační partner: Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)	25 000 000
Regionální program rozvoje a ochrany (RDPP) pro severní Afriku	Finanční příspěvek do Regionálního programu rozvoje a ochrany (RDPP) pro severní Afriku	10 000 000
Jordánsko	Podpora zdravotní péče a speciálního vzdělávání pro syrské uprchlíky. Implementační partner: Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)	25 000 000
Jordánsko	Zlepšení ekonomické situace syrských uprchlíků a jordánské hostitelské komunity. Implementační partner: Lutheránská světová federace (LWF)	8 000 000
Jordánsko	Ochrana a podpora vzdělání syrských dětí. Implementační partner: Care International	7 000 000
Severní Makedonie	Posilování azylového a migračního systému v souvislosti s řešením aktuální migrační situace. Implementační partner: Ministerstvo vnitra Republiky Severní Makedonie	25 000 000
Celkem		150 000 000

3.2 Stálý zdravotně humanitární program MEDEVAC (gesce MV ČR)

Program MEDEVAC byl v roce 2019 realizován na základě usnesení vlády ze dne 20. listopadu 2015 č. 956, kterým byl zřízen Stálý zdravotně humanitární program MEDEVAC pro realizaci následujících aktivit a projektů:

- vysílání lékařských týmů do zahraničí;
- školení zdravotnického personálu;
- podpora projektů na budování zdravotnické infrastruktury.

V roce 2019 působilo na misích v rámci programu MEDEVAC celkem **21 lékařských týmů**. Uskutečnily více než 1 000 odborných vyšetření, 774 operačních výkonů a 208 neinvazivních zákroků. Program MEDEVAC byl **v roce 2019 realizován v 10 zemích**, které odrážely teritoriální priority programu: na **Blízkém východě** Jordánsko (osm lékařských misí + školení), Libanon (předvýběrová a lékařská mise) a Irák (školení zdravotnického personálu); v **Africe** Senegal (čtyři lékařské mise), Etiopie (dvě školení personálu, rekognoskace a stáž etiopských lékařů v ČR), Ghana (rekognoskace a jedna lékařská mise), Maroko (rekognoskace a dvě stáže marockých lékařů v ČR), Burkina Faso a Mauritánie (po jednom zdravotnickém projektu formou peněžního daru); ve **východní Evropě** Ukrajina (dvě školení zdravotnického personálu v zahraničí a dvě stáže v ČR).

Na realizaci se podílely lékařské týmy z **osmi partnerských nemocnic** (fakultní nemocnice Hradec Králové, Královské Vinohrady, Motol a Olomouc, IKEM, Nemocnice Na Bulovce, Ústřední vojenská nemocnice a Všeobecná fakultní nemocnice) se specializací na dětskou kardiologii, gynekologii, oftalmologii, ORL, ortopedii, rekonstrukční / plastickou chirurgii a traumatologii.

Přehled jednotlivých aktivit programu MEDEVAC:

Země	Aktivity v roce 2019	Náklady (Kč)
Irák	Školení zdravotnického personálu v regionu Iráckého Kurdistanu v oboru infektologie	300 000
Jordánsko	8 lékařských misí se zaměřením na dětskou kardiologii, oftalmologii, ortopedii, plastickou chirurgii a traumatologii; 1 školení zdravotnického personálu v oboru traumatologie	21 807 892,87
Libanon	1 předvýběrová mise za účelem nastavení budoucí spolupráce a 1 lékařská mise se zaměřením na oftalmologii	2 685 162,87
Ukrajina	2 školení fyzioterapeutů v Kyjevské oblastní nemocnici na Ukrajině; 2 odborné stáže ukrajinských zdravotníků v České republice; 1 odborná stáž v České republice zaměřená na školení univerzitních lektorek oboru fyzioterapie a ergoterapie ze čtyř ukrajinských univerzit	1 144 287,50
Burkina Faso	Projekt na zlepšení poskytování oftalmologických služeb pro sociálně znevýhodněné obyvatele v regionu Hauts-Bassins; projekt je realizován organizací Světlo pro svět	5 000 000
Etiopie	2 odborná školení techniků v Etiopii zaměřená na opravy a diagnostiku vad u zdravotnických přístrojů; 1 odborná stáž v Dětském kardiocentru v České republice pro 3 lékaře z Etiopie; 1 rekognoskační cesta za účelem nastavení budoucí spolupráce	360 274,89
Ghana	1 rekognoskační mise; 1 lékařská mise se zaměřením na onkogynekologii	1 424 909,25
Maroko	1 rekognoskační cesta za účelem nastavení budoucí spolupráce; 2 odborné stáže v České republice pro 4 marocké lékaře v oblasti plastické chirurgie a dětské kardiologie	242 101,47
Mauritánie	Projekt na zlepšení poskytování zdravotní péče ve zdravotnickém centru Bassikounou; realizuje Lutheran World Federation	5 000 000
Senegal	4 lékařské mise v oborech gynekologie, ORL a traumatologie	4 756 581,33
Celkem		42 721 210,18

Rozpočet pro rok 2019 také zahrnoval administrativní náklady (včetně ZÚ) a náklady na propagaci. Ze závažných důvodů byly zrušeny mise do Libanonu, Maroka a Etiopie; zbytek nevyčerpaných prostředků byl proto převeden na realizaci programu v roce 2020.

3.3 Oddlužení – bilaterální (gesce MF ČR)

V roce 2019 v rámci správy zahraničních pohledávek ČR došlo k uzavření mezivládních smluv o řešení dluhu Srbska a Černé Hory, během kterých došlo k částečnému odpuštění pohledávek. V případě Srbska činila výše odpouštěné části pohledávky 519 314 189,91 Kč, v případě Černé Hory pak 35 515 006,65 Kč. **Celkové oddlužení činí 554 829 196,56 Kč.**

3.4 Mezinárodní finanční instituce (zdroj MF)

Světová banka

Do Skupiny Světové banky (World Bank Group) provedla ČR v roce 2019 tři platby, po jedné do IDA, MDRI a IBRD (viz níže), v celkové výši **238 527 617,66 CZK** (100% započitatelné do ODA).

Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA)

Mezinárodní asociace pro rozvoj (International Development Association) patřící do Skupiny Světové banky poskytuje partnerským zemím bezúročné půjčky a granty na podporu udržitelného rozvoje a zlepšování životních podmínek obyvatel (obnova infrastruktury, zemědělství, institucionální reformy, základní vzdělávání, poskytování zdravotní péče, přístup k pitné vodě nebo opatření na ochranu klimatu aj.). Čerpat prostředky z jejích zdrojů může v současné době 76 zemí. ČR je dárce od roku 1990 a v roce 2017 se zavázala podílet se v letech 2018 – 2020 na 18. doplnění zdrojů IDA v celkové výši 13,69 mil. EUR. V roce 2019 byla uhrazena 2. splátka v rámci 18. doplnění zdrojů IDA ve výši **4,56 mil EUR (116 761 536 CZK).**

Mnohostranná iniciativa na odpuštění dluhů (MDRI)

ČR je, stejně jako další členové IDA, zapojena do Mnohostranné iniciativy na odpuštění dluhů (MDRI), jejímž cílem je 100% odpuštění dluhů vybraných rozvojových zemí vůči IDA. ČR se v roce 2017 zavázala podílet se na doplnění zdrojů MDRI. Na finanční roky 2018 – 2028 byl schválen bezvýhradný závazek (Unqualified Commitment) ve výši 182,76 mil. CZK. Česká republika se řídí splátkovým kalendářem, který byl vystaven ze strany MDRI. V roce 2019 byla uhrazena 13. splátka ve výši **11 160 000 CZK.**

Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD)

Dne 9. září 2019 schválila vláda usnesením č. 641 úpis kapitálu ČR v IBRD ve výši 175 885 830 USD (z toho 23 827 825,2 USD ve formě splaceného kapitálu), což odpovídá úpisu 786 akcií v rámci tzv. všeobecného navýšení kapitálu a 672 akcií v rámci tzv. selektivního navýšení kapitálu. Ministr financí a zároveň guvernérka IBRD za ČR následně formálně potvrdila závazek ČR podílet se na navýšení kapitálu podpisem Instrument of Subscription dne 30. 9. 2019.

Úpis kapitálu bude v souladu s uvedeným usnesením vlády rozdělen do pěti ročních splátek rozložených rovnoměrně v období let 2019 až 2023. V roce 2019 byla uhrazena první splátka ve výši **4 796 447,60 USD (110 606 081,66 CZK).**

Rozvojová banka Rady Evropy (CEB)

V roce 2019 uhradila ČR členský příspěvek ve dvou splátkách. První část byla uhrazena dne 26. 2. 2019 ve výši 3 746,52 EUR (korunový ekvivalent 96 154,44 Kč). Zbývajících část příspěvku ve výši 7 493,04 EUR byla uhrazena dne 26. 6. 2019 (korunový ekvivalent

190 960,12 Kč). **Celkem** ČR uhradila **287 114,56 Kč** (11 239,56 EUR); jako ODA lze vykázat 18 %, tj. **51 680,62 CZK**.

3.5 Civilní mise EU a OBSE (gesce MZV ČR)

K vysílání civilních expertů do misí EU a dalších mezinárodních organizací se Česká republika zavázala v rámci tzv. *Civilian Headline Goal* (Civilního rámcového cíle). Základem je působení českých odborníků (např. policistů, právníků, soudců) **v civilních misích EU a OBSE**, kam bylo v průběhu roku 2019 vysláno **celkem 41 expertů**. Nejvýznamnější české kontingenty se účastnily misí SMMU Ukrajina – 13 expertů, EUMM Gruzie – 10 expertů, EUAM Ukrajina – 8 expertů a EULEX Kosovo – 6 expertů.

Celkový objem prostředků vynaložených v roce 2019 na vysílání českých expertů do misí EU a OBSE v teritoriích započitatelných do ODA činil **23 476 333 Kč**.

4 Předběžný pohled na ODA v roce 2019

Z titulu členství ve Výboru pro rozvojovou pomoc OECD/DAC zpracovává ČR každoročně **statistické výkaznictví oficiální rozvojové pomoci (ODA)**. V souladu s dlouhodobě nastaveným harmonogramem je toto výkaznictví předkládáno ve dvou kolech, k 15. březnu tzv. **předběžný dotazník** o hlavních složkách ODA za uplynulý rok, k 15. červenci úplný a položkově rozpracovaný **dotazník ve formátu CRS++**. Úplná a konsolidovaná data o ODA ČR za uplynulý rok jsou zpravidla k dispozici až v září následujícího roku (po verifikaci ze strany sekretariátu OECD/DAC) a jsou pravidelně zveřejňována na webu Ministerstva zahraničních věcí.

Dle předběžných údajů poskytla ČR v roce 2019 ODA v celkové výši **7,019 miliardy Kč (306 mil. USD)**. Mezinárodně sledovaný **podíl ODA/HND** činí **0,13 %**. Oproti roku 2018 jde o mírný nárůst ODA v korunovém vyjádření, zejména díky zahrnutí oddlužení Srbska a Černé Hory – naopak výrazně poklesly vykazované náklady na uprchlíky na území ČR vzhledem ke změnám metodiky výpočtu. Poměr bilaterálních a multilaterálních aktivit se opět mírně navýšil v neprospěch dvoustranné spolupráce, která se podílí na celkové ODA jen necelými 30 %. Tradičně zásadní podíl ODA ČR tvoří započitatelná část příspěvku na rozvojovou spolupráci EU, včetně Evropského rozvojového fondu (přes 4 mld. Kč).

Podle zprávy OECD k předběžným údajům o ODA 2019 činila souhrnná ODA třiceti členských zemí Výboru pro rozvojovou pomoc OECD v roce 2019 celkem **153 mld. USD** a cca 0,3 % HND. Celková ODA oproti roku 2018 lehce stoupla (o 1,4 %), zejména díky růstu bilaterální pomoci nízkopříjmovým zemím (hlavně v Africe), na němž se nejvíce podílejí Jižní Korea, Norsko, Japonsko, Španělsko a Francie. Zajímavý je nárůst ODA u Finska o 18 % vzhledem k zintenzivnění zvýhodněných investic.

Mezinárodně doporučeného podílu 0,7 % HND na ODA nadále dosahuje pouze pět zemí: Dánsko, Lucembursko, Norsko, Švédsko a Velká Británie, přičemž podobné údaje vykazalo také Turecko, které členem DAC není (zejména vzhledem k masivní vykazované pomoci Sýrii). Na opačném pólu **méně než 0,2 % HND na ODA poskytuje osm zemí, včetně České republiky**, přičemž u řady z nich tento podíl dále klesá (Portugalsko, Polsko) či stagnuje (ČR, Řecko, Slovensko). Španělsko se přes hodnotu 0,20 %, který v rámci OECD/DAC platí za spodní hranici celkového rozvojového úsilí, letos přehouplo.

Přiložen je předběžný dotazník k oficiální rozvojové pomoci ČR za rok 2019 (v USD), obsahující též meziroční srovnání let 2018 a 2019.

ADVANCE QUESTIONNAIRE ON MAIN ODA AGGREGATES
(2020 Edition)

Reporting Country:

Czech Republic

Exchange rates used:

2018 1 \$ U.S. = 21,7298

2019 1 \$ U.S. = 22,9311

	(1)	(2)
	1140	1140
	2018	2019

DISBURSEMENTS AND GRANT EQUIVALENTS

Row Million US dollars

DEVELOPING COUNTRIES (3)

GRANT EQUIVALENTS

Official Development Assistance, grant equivalent measure

I. Bilateral ODA	11010	305,36	306,09
Grants	11015	100,16	97,12
Grant equivalents of bilateral loans	11016	100,16	70,75
Other, net flows	11017		
of which:	11018		26,38
Private sector instruments - institutional approach	11023		2,18
Private sector instruments - instrument approach	11024		
Debt relief (4)	11025		24,20
II. Multilateral ODA	12000	205,20	208,97
Grants and capital subscriptions	12100	205,20	208,97
Grant equivalent of loans	12110		
GROSS NATIONAL INCOME AT MARKET PRICES	001	231 663,43	234 572,26
ODA grant equivalent as per cent of GNI	11002	0,13	0,13
Population (million)	004	10,65	10,68

Flows

Official Development Assistance, net	1010	305,36	306,09
I. Bilateral ODA, net	1015	100,16	97,12
Breakdown by types of aid			
a. Budget support	1100	3,45	5,23
b. Bilateral core support & pooled programmes & funds	1200	20,35	10,40
c. Project-type interventions	1300	37,47	39,31
d. Experts and other technical assistance	1400	2,66	6,51
e. Debt relief (4)	1600		24,20
f. Administrative costs not included elsewhere	1700	4,97	4,71
g. Other (5)	8900	31,26	6,76
of which:			
In-donor refugee costs	1820	24,99	6,11
Financial Instruments			
a. Grants (5)	1921	100,17	70,75
of which: Recoveries on grants	1900		
b. Non grants, gross	1922		26,38
c. Non grants, net (4)	1924		26,38
of which: Offsetting entry for debt forgiveness	1630		
II. Multilateral ODA, net	2000	205,20	208,97
Multilateral contributions to:			
a. United Nations	2101	12,39	9,32
b. EU	2102	182,58	184,03
c. World Bank (AMCs, IDA, IBRD, IFC, MIGA)	547	5,83	10,40
d. Regional development banks and funds	2105		
e. Other	069	4,40	5,22
Memo items:			
1. Recipient breakdown of bilateral ODA, net:			
a. to LDCs (3)	029	15,91	18,15
b. to Africa	8834	12,03	14,04
c. to Sub-Saharan Africa, total	039	11,68	12,44
of which: Debt relief grants (4)	8839		
2. World Bank Income Groups (6), net:			
a. to Low income (GNI per capita <= USD 1 026 in 2018)	8841	13,19	14,52
b. to Low middle income (GNI per capita between USD 1 026 and USD 3 995 in 2018)	8842	15,82	19,00
c. to Upper middle income (GNI per capita USD 3 996 and USD 12 375 in 2018)	8843	26,23	43,62
d. to High income (GNI per capita >= USD 12 376 in 2018)	8844	0,05	0,04
3. Sectoral breakdown of bilateral ODA, gross:			
a. Humanitarian aid	070	16,91	22,93
of which: Short-term reconstruction	088	8,98	3,62
b. Development food aid	060	0,07	0,63
4. Debt relief grants, gross	087		24,20
5. Total gross ODA	1920	305,37	306,09

1. Please provide revised DAC tables if flows in 2018 are modified.

2. Where actual figures not available, indicate status of item as follows: e): estimate; pe): preliminary estimate.

3. See the DAC List of ODA Recipients: http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DAC_List_ODA_Recipients2018to2020_flows_en.pdf

4. Including offsetting entries for debt relief.

5. Including recoveries on grants.

6. See the World Bank income groups: Low-income economies are defined as those with a GNI per capita of USD 1 025 or less in 2018; lower middle-income economies are those with a GNI per capita between USD 1 026 and 3 995; upper middle-income economies are those with a GNI per capita between USD 3 996 and 12 375; high-income economies are those with a GNI per capita of USD 12 376 or more.

5 Závěr

V roce 2019 pokračovala v rámci zahraniční rozvojové spolupráce a humanitární pomoci ČR implementace Strategie ZRS ČR 2018 – 2030. Důležitým krokem k naplňování strategických cílů a k dalšímu zefektivnění realizace zejména dvoustranné ZRS ČR bylo schválení a uvedení do praxe nové **Metodiky ZRS ČR**. Podařilo se také zavést **dva nové nástroje** – jeden stabilizační na pomezí humanitární a rozvojové asistence (vázané peněžní dary), druhý na přechodu mezi rozvojovou a ekonomickou spoluprací (Záruka ZRS ČR).

Komplexní evaluace programů trilaterální podpory, rozvojově-ekonomického partnerství a vysílání učitelů přinesly cenné podněty pro celkové zlepšení těchto realizátorů i příjemci vysoce poptávaných programů po obsahové i procesní stránce.

Také střednědobé vyhodnocení implementace doporučení z prvního peer review ZRS ČR ze strany OECD/DAC potvrdilo, že ČR ve strategické i implementační rovině drží krok s aktuálními trendy a je připravena v případě podstatného navýšení prostředků účelně spolupracovat s dalšími donory a dosahovat prokazatelných výsledků v cílových zemích.

Potvrzením dobrého jména ČR v partnerských rozvojových zemích bylo také získání delegované spolupráce v Moldavsku a Bosně a Hercegovině i příslibu obdobné spolupráce též na Ukrajině a v Gruzii.

Pozitivem z hlediska substantivnosti a předvídatelnosti zahraničního působení ČR je také mírně rostoucí rozpočet na humanitární pomoc a zejména prodloužení asistenčního programu pro Sýrii na léta 2020 – 21 (s roční alokací 50 mil. Kč) a příslibení prostředků na obdobný asistenční program pro Afriku (který byl vládou schválen v březnu 2020, s roční alokací 100 mil. Kč v letech 2020 – 2022).

Výzvou do dalšího období zůstává **postupné navyšování prostředků hlavně na bilaterální humanitární a rozvojové aktivity** tak, aby Česká republika do roku 2030 byla schopna **naplnit závazek poskytovat 0,33 % HND** na ODA, který je zakotven též ve Strategickém rámci Česká republika 2030. Substantivní prostředky si žádá i současná výzva v podobě **globálních dopadů pandemie COVID-19**.

Nejen vzhledem k omezeným prostředkům a limitovaným kapacitám pokračuje MZV ČR v úsilí o **koncentraci bilaterálních rozvojových aktivit** do menšího počtu substantivních projektů a **vytváření komplexních partnerství realizátorů** z neziskového, soukromého i veřejného sektoru. Tento přístup sleduje jak vizi účelnějšího působení s jasnými a pozitivními dopady, tak možnost navazovat na bilaterální aktivity také získáváním spolupráce s jinými donory, včetně zapojení do programů financovaných ze strany EU, OSN nebo rozvojových bank a fondů.

V tomto kontextu je důležitá jak úspěšná personální a procesní stabilizace České rozvojové agentury, tak výhledová autorizace ČMZRB pro delegovanou spolupráci s EU. MZV ČR bude také nadále podporovat meziresortní koordinaci, včetně aktivní role Rady pro ZRS a jejích pracovních skupin ve všech fázích projektového cyklu ZRS ČR.

Koherentní působení ČR v rozvojové a humanitární oblasti spolu s žádoucím nastolením trendu **navyšování prostředků, strategické koncentrace** bilaterálních i multilaterálních rozvojových a humanitárních aktivit, vzájemného propojování a synergií humanitárního, stabilizačního a rozvojového úsilí a **posilování kapacit** hlavních aktérů v nadcházejícím období přispěje k dlouhodobě udržitelným rozvojovým výsledkům a zároveň k celkovému naplňování Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj, s přínosem pro rozvojový svět i pro samotnou Českou republiku.